

Предлагачи: Група пратеници

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОШИРЕНА
ОДГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПОСЕБНИТЕ
ТЕКОВИ НА ОТПАД, ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

Скопје, октомври 2023 година

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-СКОПЈЕ
KUVENDI I REPUBLIKES SE MAQEDONISE SE VERIUT-SHKLIP

Примено на денот			
30. 10. 2023			
Број на актот	Број номер	Поклоп Страна	Вредност Vlerë
08	5523/1		

ДО

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 71 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

Бобчи Митроски БМ

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад се уредува видот на одговорноста на производителите по завршувањето на фазата на консумирање на производите што ги пуштиле на пазарот во Република Северна Македонија и начинот на нејзиното остварување заради собирање, преработка и рециклирање на посебните текови на отпад што ги создале производителите со пуштањето на своите производи на пазар, условите, постапката и начинот на организирање заради остварување на проширената одговорност, условите и начинот на финансирање на мерките заради исполнување на проширената одговорност на производителот, правата и обврските на општините и другите субјекти кои имаат удел во постапувањето со посебните текови на отпад, како и други прашања што се од важност за навремено и целосно остварување на проширената одговорност на производителите.

Со моменталното законско решение е предвидено дека колективниот постапувач во моментот на поднесувањето на барањето за добивање на дозвола е должен да обезбеди договори со кои ќе докаже дека презема обврски за управување со посебен тек на отпад со производители кои претставуваат минимум 10% од вкупната количина на производи пуштена на пазарот во Република Северна Македонија од кои се создава посебен тек на отпад.

Во таа насока, се предлага да се намали бројот на договорни производители на 5% со цел да се овозможи работење на колективните постапувачи и покрај намалувањето на бројот на договорни производители, а се додека се исполнуваат останатите обврски од Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад.

Во членот 39 став (4) од Законот е предвидено дека по исклучок од ставот (3) на овој член, колективниот постапувач може да даде попуст на договорни производители кои имаат удел поголем од 20% во количината на тек на отпад со која постапува колективниот постапувач, како и на основачите на колективниот постапувач, при што надоместокот со пресметан попуст не смее да го надмине износот од 30% од висината на надоместокот утврден во прописот за посебниот тек на отпад согласно со членот 38 став (2) од овој закон.

Ваквото законско решение остава можност за давање на попуст кај надоместокот за управување со посебен тек на отпад, и тоа на основачите на колективниот постапувач како и договорните производители кои имаат удел

поголем од 20 % во количината на тек на отпад со која постапува колективниот постапувач, се коси и е во спротивност со една од главните начела и цели на Законот: обезбедување на еднакви услови и положба на производителите за исполнувањето на нивните удели во спроведување на проширената одговорност како и за исполнување на националните цели на собирање, преработка и рециклирање на посебните текови на отпад.

Темел на воспоставениот систем за управување со отпад е начелото „загадувачот плаќа“, што значи грижа на производителите за заштитата на животната средина и учество во системот за управување со посебните текови на отпад, сразмерно на количината на отпад која ја генерираат од своите производи пуштени на пазарот.

Пропишаната можност за давање на попуст се коси со ова начело и е неоправдана, бидејќи ги доведува во нерамноправна положба договорните производители, со тоа што овозможува повластена позиција и услови за производителите кои имаат удел над 20 % во вкупните количини на тек на отпад со кои постапува колективниот постапувач, а кои пак од друга страна пласираат поголема количина на тек на отпад во однос на останатите производители и за кои се потребни поголеми трошоци за управување (собирање, преработка, рециклирање) со истите.

Поради горенаведената аргументација предлагаме бришење на ставот (4) од член 39 на Законот.

Предлагаме измена на насловот на членот 40 со бришење на зборот „Максимален“, како и бришење на ставот (1) од членот 40 кој пропишува дека колективниот постапувач ги презема обврските за управување со посебен тек на отпад на производителите кои заедно пуштаат на пазарот не повеќе од 49% од вкупната количина производи пуштени на пазарот во Република Северна Македонија, сметано во однос на вкупната количина на производи пуштени на пазарот од претходната година.

Едно од основните начела и цели на Законот е да се обезбедат еднакви услови за производителите кои пласираат производи на пазарот со чија употреба се создава отпад што припаѓа на посебните текови на отпад, со цел да го реализираат својот удел во спроведувањето на проширената одговорност на производителите.

Со дефинирањето на максимален удел на пазарот на колективниот постапувач и неговото ограничување да може да преземе обврски за управување со посебен тек на отпад на производителите кои заедно пуштаат на пазарот не повеќе од 49% од вкупната количина на производи пуштени на пазарот во Република Северна Македонија, не се обезбедуваат еднакви услови за производителите, напротив се ограничува нивното законско право на избор на

членување во систем за колективно управување со отпад пропишано во членот 18 од истиот закон, што на слободниот пазар е недозволиво.

Од друга страна, донесувањето на новата законска регулатива во областа на управувањето со отпадот, особено проширената одговорност на производителите, произлезе од потребата за усогласување на домашното законодавство во оваа област со законодавството на Европската Унија. Со оглед на фактот дека ограничување на максимален удел на колективен постапувач не е пропишано во директивата на ниту една земја членка на Европската Унија, сметаме дека е уште една причина за промена на членот 40 од Законот и е во насока на обезбедување усогласеност на нашето со европското законодавство.

Пропишување на максимален удел на колективен постапувач и ограничување на истиот во преземањето на обврски на производителите за остварување на целите за собирање, преработка и рециклирање на посебните текови на отпад, е неоправдано бидејќи директно се ограничува можноста да се собере и рециклира што поголемо количество на тек на отпад што пак е главната цел на оваа регулатива.

Исто така би сакале да потенцираме дека согласно Законот за заштита на конкуренција („Службен Весник на Република Македонија“ број145/10, 136/11, 41/14, 53/16 и 83/18), се дефинираат евентуални злоупотреби на доминантна позиција на едно претпријатие, поради што сметаме дека не треба да постои ограничување на максимален удел на еден колективен постапувач во Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад.

Воедно во законската регулатива од областа на управување со отпадот јасно се пропишани обврски и услови за колективните постапувачи како: минимален износ на надоместокот за управување со посебен тек на отпад, користење на остварената добивка од работењето исклучиво за извршување на обврските за управување со посебниот тек на отпад, забрана за обезбедување поповолна положба на пазарот во однос на друг колективен постапувач, дефинирани договорни обврски со договорните страни (производители, единици на локална самоуправа итн) со што се оневозможуваат евентуални злоупотреби на доминантна позиција пропишани во членот 11 од Законот за заштита на конкуренција.

Членот 41 од Законот ја уредува обврската за подигање на јавната свест на колективниот односно самостојниот постапувач, односно е предвидена обврска за колективниот постапувач со цел информирање на јавноста и подигање на јавната свест за управување со посебните текови на отпад, најмногу 10% од вкупно остварениот приход од претходната година да потроши на активности за информирање на јавноста и подигање на јавната свеста за да го поттикне интересот за управување со отпад, одделното собирање и рециклирање на посебните текови

на отпад со цел да се постигнат повисоки стапки на исполнување на националните цели.

Земајќи во предвид дека тука е пропишан само максимален, но не и минимален процент од приходите кој колективниот постапувач треба да го потроши на активности за подигнување на јавната свест, предлагаме измени каде што колективниот постапувач ќе биде должен најмалку 7% од вкупно остварениот приход од претходната година да потроши на активности за информирање на јавноста и подигање на јавната свест.

Со постојното решение се остава можност колективниот постапувач воопшто да не потроши средства за оваа цел што е недозволиво. Имено подигнувањето на јавната свест за управување со отпадот (сите текови на отпад), преку активности со кои се укажува на бенефитите од селекцијата и рециклирањето се од особено значење за заштитата на животната средина и намалување на загадувањето на истата.

Исто така една од главните цели на Законот е и информирањето на јавноста и подигнување на јавната свест за производите и видот на отпад што се создава со нивна употреба од член 3 алинеја 8 од истиот закон. Истата не може да се постигне доколку нема активности во оваа насока од страна на колективните постапувачи, а со тоа и од страна на производителите кои своите законски дефинирани обврски ги остваруваат преку колективните постапувачи. Затоа сметаме дека пропишувањето на минимален процент на приходи кои треба да се трошат за оваа намена е неопходен.

Воедно со дефинирањето на минимални надоместоци за управување со посебните текови на отпадот, од членот 38 став (2) од Законот се отвора можноста и за зголемување на процентот на средствата од вкупно остварените приходи во претходна година, кои ќе се потрошат за подигање на јавната свест од страна на колективните постапувачи, поради што сметаме дека не треба да постои ограничување т.е. максимален процент на средства кои ќе се трошат за оваа цел. Интенцијата на предложените решенија содржани во овој Предлог закон се насочени кон подобрување на ефикасноста и обезбедување на што повисок степен на исполнување на целите предвидени со Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Предложените измени и дополнувања се со цел подобрување на ефикасноста на управувањето со посебните текови на отпад како и обезбедување на повисоко ниво на исполнување на законската обврска за проширена одговорност на производителите.

III. ОЦЕНА И ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Законот чие донесување се предлага не повлекува обврска за обезбедување средства за неговото спроведување од Буџетот на Република Северна Македонија

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Со Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад не се предизвикуваат дополнителни трошоци за спроведување на законот, ниту дополнителни материјални обврски за одделни субјекти.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со оглед на тоа што не се работи за обемен и сложен закон, согласно со член 170 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, се предлага овој закон да се донесе по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОШИРЕНА ОДГОВОРНОСТ НА
ПРОИЗВОДИТЕЛОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПОСЕБНИТЕ ТЕКОВИ НА ОТПАД

Член 1

Во Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад(*) („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 215/2021), во членот 13 став (2) зборовите: „став (4)“ се заменуваат со зборовите: „став (3)“.

Член 2

Во членот 22 став (4) бројот „10“ се заменува со бројот „5“.
Во став (5) зборовите: „став (4)“ се заменуваат со зборовите: „став (3)“.

Член 3

Во член 31 во ставот (7) втората реченица се брише.

Член 4

Во членот 39 став (4) се брише.
Ставовите (5), (6), (7) и (8) стануваат ставови (4), (5), (6) и (7).
Во ставот (9) кој станува став (8), по зборот „собирање“ се додаваат зборовите: „транспорт, преработка, рециклирање и отстранување“.

Член 5

Членот 40 и поднасловот на член 40 се менуваат и гласат:

„Удел на пазарот на колективниот постапувач

- (1) Уделот на пазарот на колективниот постапувач во Република Северна Македонија се пресметува врз основа на вкупното количество производи во даден тек на отпад што сите регистрирани производители согласно овој закон ги пуштиле на пазарот во Република Северна Македонија за претходната година утврдено согласно со членот 13 став (3) од овој закон.
- (2) Уделот на пазарот на колективниот постапувач во Република Северна Македонија од ставот (1) на овој член се утврдува на годишна основа сметано од моментот кога е издадена дозволата за тек на отпад од членот 23 од овој закон.

- (3) Стручниот орган најдоцна до 30 јуни во тековната година на својата веб-страница го објавува вкупното количество производи на даден тек на отпад што се пуштени на пазар за претходната година.
- (4) Уделот на пазарот на колективниот постпувач од ставот (1) на овој член, на годишна основа го утврдува стручниот орган врз основа на податоците од доставениот Годишен извештај во согласност со член 36 од овој закон, и истиот се објавува на веб-страницата на стручниот орган.”.

Член 6

Во членот 41 став (1) зборовите: „најмногу 10%” се заменуваат со зборовите: „најмалку 7%”.

Член 7

Во членот 51 став (1) алинеја 33 зборовите: „ставови (3), (4) и (5)“ се заменуваат со зборовите: „ ставови (3) и (4)“.

Во алинеја 34 зборовите: „ставови (7) и (8)“ се заменуваат со зборовите: „ставови (6) и (7)“.

Алинејата 35 се брише.

Член 8

Во членот 52 став (1) алинеја 26 зборовите: „ставови (3), (4) и (5)“ се заменуваат со зборовите: „ ставови (3) и (4)“.

Во алинеја 27 зборовите: „став (7)“ се заменуваат со зборовите: „став (6)“.

Алинејата 28 се брише.

Член 9

Во членот 60 став (1) точката 10) се менува и ќе гласи:

„колективниот постапувач овозможил плаќање на надоместок кој не е еднаков за секој договорен производител (член 39 став (3) од овој закон);“.

Точката 11) се брише.

Во точката 12) која станува точка 11) зборовите: „член 39 став (5)“се заменуваат со зборовите: „член 39 став (4)“.

Во точката 13) која станува точка 12) зборовите: „член 39 став (7)“се заменуваат со зборовите: „член 39 став (6)“.

Во точката 14) која станува точка 13) зборовите: „член 39 став (8)“се заменуваат со зборовите: „член 39 став (7)“.

Точката 15) се брише.

Точките 16),17) и 18) стануваат точки 14),15) и 16).

Член 10

Во членот 61 став (1) точка10) зборовите: „член 39 став (7)“ се заменуваат со зборовите: „ член 39 став (6)“.

Во точка 12) зборовите: „помалку од 10 % односно повеќе од 10%“ се заменуваат со зборовите: „ помалку од 7%.

Член 11

Во членот 62 став (2) точка 9) зборовите: „член 40 став (4)“се заменуваат со зборовите: „член 40 став (3)“.

Член 12

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија.“

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ПРОШИРЕНА ОДГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ
СО ПОСЕБНИТЕ ТЕКОВИ НА ОТПАД

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГОТ
НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ПРОШИРЕНА ОДГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛОТ ЗА
УПРАВУВАЊЕ СО ПОСЕБНИТЕ ТЕКОВИ НА ОТПАД

Со членот 1 се врши усогласување на одредбите со предложените измени и дополнување на законот.

Со членот 2 се намалува бројот на договорни производители на 5% со цел да се овозможи работење на колективните постапувачи и покрај намалувањето на бројот на договорни производители, а се додека се исполнуваат останатите обврски од Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад и усогласување на одредбите.

Со членот 3 се врши усогласување на одредбите со предложените измени и дополнување на законот.

Со членот 4 се брише ставот (4) од член 39 на Законот каде што е предвидено дека по исклучок од ставот (3) на овој член, колективниот постапувач може да даде попуст на договорни производители кои имаат удел поголем од 20% во количината на тек на отпад со која постапува колективниот постапувач, како и на основачите на колективниот постапувач, при што надоместокот со пресметан попуст не смее да го надмине износот од 30% од висината на надоместокот утврден во прописот за посебниот тек на отпад согласно со членот 38 став (2) од овој закон.

Дополнително, после зборот „собирање“ се додаваат зборовите „транспорт, преработка, рециклирање и отстранување“ заради доуредување на ставот во смисла да биде конзистентен со претходните ставови.

Со членот 5 се менува насловот на членот 40 со бришење на зборот „Максимален“, како и бришење на став (1) од членот 40 кој пропишува дека колективниот постапувач ги презема обврските за управување со посебен тек на отпад на производителите кои заедно пуштаат на пазарот не повеќе од 49% од вкупната количина производи пуштени на пазарот во Република Северна Македонија, сметано во однос на вкупната количина на производи пуштени на пазарот од претходната година.

Со членот 6 колективниот постапувач ќе биде должен најмалку 7% од вкупно остварениот приход од претходната година да потроши на активности за информирање на јавноста и подигање на јавната свест.

Со членовите 7, 8, 9, 10 и 11 се врши усогласување на одредбите со предложените измени и дополнување на законот.

Со членот 12 се уредува влегувањето во сила на овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предлогот на Закон за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпад содржи одредби кои се меѓусебно поврзани и чинат една правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ КОИ ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложените законски измени ќе се овозможат:

- намалување на бројот на договорни производители на 5% со цел да се овозможи работење на колективните постапувачи;
- обезбедување на еднакви услови и положба на производителите за исполнувањето на нивните удели во спроведување на проширената одговорност како и за исполнување на националните цели на собирање, преработка и рециклирање на посебните текови на отпад;
- доследно применување на начелото „загадувачот плаќа“, што значи грижа на производителите за заштитата на животната средина и учество во системот за управување со посебните текови на отпад, сразмерно на количината на отпад која ја генерираат од своите производи пуштени на пазарот;
- обезбедување на еднакви услови за производителите кои пласираат производи на пазарот со чија употреба се создава отпад што припаѓа на посебните текови на отпад, со цел да го реализираат својот удел во спроведувањето на проширената одговорност на производителите;
- усогласување на домашното законодавство во оваа област со законодавството на Европската Унија;
- подигнување на јавната свест за управување со отпадот (сите текови на отпад), преку активности со кои се укажува на бенефитите од селекцијата и рециклирањето кои се од особено значење за заштитата на животната средина и намалување на загадувањето на истата;
- зголемување на процентот на средствата од вкупно остварените приходи во претходна година, кои ќе се потрошат за подигање на јавната свест од страна на колективните постапувачи.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Член 13

Обврска на производителот за постигнување на националните цели за собирање, повторно употреба, преработка и рециклирање на посебните текови на отпад

(1) Секој производител е должен да учествува во постигнувањето на националните цели за собирање, повторна употреба, преработка и рециклирање на посебните текови на отпад во тековната година со количина која е најмалку еднаква на неговиот удел во вкупната количина на производи што се пуштени на пазарот во Република Северна Македонија во претходната година кои припаѓаат на ист вид или категоријата на производи утврдени во прописите за посебните текови на отпад.

(2) Вкупната количина на производи што се пуштени на пазарот во Република Северна Македонија заради одредување на минималната количина од ставот (1) на овој член се утврдува од страна на стручниот орган согласно со членот 31 став (1) од овој закон и се објавува на начин утврден во членот 40 став (4) од овој закон.

(3) Министерот кој раководи со органот за животна средина (во натамошниот текст: министерот) ја пропишува Методологијата за пресметување на вкупната количина на производи што се пуштаат на пазарот во Република Северна Македонија во претходната година за секоја одделна група и вид на посебен тек на отпад, во согласност со прописот за посебниот тек на отпад, а врз основа на податоци за реални количини на отпад во претходните години.

Член 22

Барање за добивање на дозвола за колективен односно самостоен постапувач

(1) Колективниот постапувач односно самостојниот постапувач, дозволата за управување со посебен тек на отпад ја добива врз основа на барање за издавање на дозвола кое се поднесува до стручниот орган.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член особено содржи:

1) податоци за назив и седиште на правното лице барател – колективниот, односно самостојниот постапувач;

2) податоци за посебниот тек на отпад за кој се бара дозволата;

3) податоци за електронскиот систем за обработка, доставување и водење на податоци во согласност со обврските за управување со посебен тек на отпад и податоци за начинот на одржување на системот од членот 43 од овој закон и

4) податоци за вкупната количина на производи кои се пуштени на пазарот за претходната година од страна на договорните производители, односно од страна на самостојниот производител.

(3) Кон барањето од ставот (1) на овој член колективниот постапувач односно самостојниот постапувач приложува:

1) акт за основање и статут на колективниот постапувач (доколку е колективен постапувач);

2) потврда од Централниот регистар на Република Северна Македонија за регистрација на правното лице колективен, односно самостоен постапувач, како и потврда за тековната состојба;

3) потврда од Управа за јавни приходи дека за колективниот, односно производителите основачи на колективниот, односно самостојниот постапувач не е покрената постапка за ликвидација или стечај;

4) доказ за обезбедена финансиска гаранција согласно со членот 28 од овој закон;

5) список на производители со кои колективниот постапувач има склучено договор дека во нивно име и за нивна сметка ќе постапува со посебниот тек на отпад (во натамошниот текст: договорни производители), во кој се наведени податоци за: називот и седиштето на производителот, дејноста на производителот, како и количина и вид на производи кои договорните производители ги пуштиле на пазарот на Република Северна Македонија за претходната година (доколку е колективен постапувач);

6) програма за остварување на проширената одговорност на производителот за посебниот тек на отпад од членот 30 од овој закон;

7) примерок од стандардниот договор за општите услови кој го склучува колективниот постапувач со договорениот производител (доколку е колективен постапувач);

8) изјава од управителите на основачите на колективниот постапувач дека се производители согласно со одредбите на овој закон, како и дека не вршат дејност на управување со отпад самостојно, ниту се основачи или ко-основачи на друго правно лице кое врши дејност на управување со отпад, освен ако е во согласност со членот 21 став (6) од овој закон (доколку е колективен постапувач);

9) список на правни лица, кои имаат дозволи за управување со отпад согласно со прописите за управување со отпад, со кои колективниот односно самостојниот постапувач има склучено договори за извршување на обврските за управување со отпад, кој задолжително содржи податоци за: назив и седиште на правното лице, број на договор склучен со колективниот односно самостојниот постапувач, вид и број на дозвола за управување со отпад согласно со прописите за управување со отпад на правното лице, опис на предметот на договорот со колективниот, односно самостојниот постапувач; како и податоци за вкупниот капацитет на секое правно лице за собирање, преработка и рециклирање на отпад согласно со дозволата за управување со отпад и договорениот капацитет со колективниот односно самостојниот постапувач;

10) доказ за процентот на пресметаниот удел на колективниот односно самостојниот постапувач во вкупната количина на пуштени производи на пазарот за претходната година, согласно со ставот (5) на овој член (доколку е колективен постапувач).

(4) Колективниот постапувач во моментот на поднесувањето на барањето е должен да обезбеди договори со кои, врз основа на списокот на производители од ставот (3) точка 5) на овој член, ќе докаже дека презема обврски за управување со посебен тек на отпад со производители кои претставуваат минимум 10% од вкупната количина на производи пуштена на пазарот во Република Северна Македонија од кои се создава посебен тек на отпад.

(5) Податоците за вкупната количина на производи пуштена на пазарот во Република Северна Македонија за посебните текови на отпад и нивните видови ги објавува стручниот орган согласно со членот 40 став (4) од овој закон, а пресметана согласно со методологијата од членот 13 став (3) од овој закон.

(6) Доколку не е поинаку уредено со прописот за посебниот тек на отпад, формата, содржината и образецот на барањето за издавање на дозволата од ставот (1) на овој член, начинот на доставување, како и потребната документација која се приложува кон барањето ги пропишува министерот.

(7) Кон барањето може да се бара доставување и на други податоци или документација утврдени со прописот за посебниот тек на отпад.

Член 31

Постигнување на националните цели за управување со отпад од страна на колективниот и самостојниот постапувач

(1) Колективниот односно самостојниот постапувач треба да ги постигне како минимум, националните цели за собирање, преработка и рециклирање за секој посебен тек и вид на отпад утврдени во прописите за посебните текови на отпад пропорционално на неговиот уделот во вкупното количество на производи што се пуштени на пазарот на Република Северна Македонија во предметната година.

(2) Колективниот односно самостојниот постапувач не смее да ја пренесува одговорноста за постигнување на националните цели од ставот (1) на овој член на трети лица.

(3) Колективниот постапувач, врз основа на месечните извештаи што се доставуваат од договорните производители и сопствената евиденција, до стручниот орган доставува квартален извештај за производите пуштени на пазарот на Република Северна Македонија од договорните производители според посебниот тек на отпад и вид на отпад, до 30 ден во наредниот месец од завршувањето на секој квартал.

(4) Колективниот односно самостојниот постапувач најдоцна до 31 март во тековната година, согласно со членот 36 од овој закон, му доставува на стручниот орган годишен извештај за својата работа за претходната година, во кој, меѓу другото, се наведуваат податоците за количини на отпадот со кој постапил и степенот на постигнување на националните цели утврдени во посебните текови на отпад.

(5) Стручниот орган врз основа на доставениот годишен извештај утврдува дали Колективниот односно самостојниот постапувач ги исполнил националните цели за управување со соодветниот тек на отпад пропорционално на неговиот удел на производи пуштени на пазарот на Република Северна Македонија.

(6) Доколку самостојниот постапувач не ги исполни националните цели за управување со посебните текови на отпад утврдени во прописите за посебните текови на отпад за 5% пропорционално на неговиот удел или помалку, самостојниот постапувач е должен во двоен износ, за разликата која била неопходна за да се постигне целта, да го плати надоместокот за управување со отпад утврден во законите за посебните тековите на отпад.

(7) Доколку колективниот постапувач не ги исполни националните цели за управување со посебните текови на отпад утврдени во прописите за посебните текови на отпад за 5% пропорционално на неговиот удел или помалку, колективниот постапувач е должен во двоен износ, за разликата која била неопходна за да се постигнат целите, да го плати надоместокот што договорните производители би требало да го уплатат за производите пуштени на пазарот. Кога колективниот постапувач има различна цена за надоместокот за ист производ, согласно со членот 39 став (4) од овој закон, како основа на пресметката на надоместокот од овој став се утврдува највисоката цена.

(8) Висината на надоместокот што треба да го плати колективниот односно самостојниот постапувач во случаите од ставовите (6) и (7) на овој член на стручниот орган се пресметува за секој одделен вид на отпад кој припаѓа во посебниот тек на отпад и тоа на следниот начин:

$$N = 2 \times A \times B \times (C/D) \text{ денари}$$

Каде што:

N - Висината на надоместокот за управување со посебен тек на отпад кој треба да се плати согласно со ставот (6) односно ставот (7) на овој член;

A - мерна единица на отпад (тежина или број) утврдена за секој одделен вид на отпад кој припаѓа во ист посебен тек на отпад кој е утврден во прописот за тој посебен тек на отпад;

В - висината на надоместокот утврдена за секој одделен вид на отпад кој припаѓа во ист посебен тек на отпад кој е утврден во прописот за посебниот тек на отпад за самостојниот постапувач односно согласно со ставот (7) на овој член е утврден во ценовникот на колективниот постапувач за тој посебен тек на отпад;

С - процентот за кој колективниот односно самостојниот постапувач не ги исполнил условите со својот удел на пазарот во дадената година и

Д - процентот на постигната цел за управување со посебен тек на отпад од страна на колективниот односно самостојниот постапувач во дадената година.

(9) За пресметаниот надоместок од ставот (8) на овој член стручниот орган донесува решение.

(10) Доколку колективниот односно самостојниот постапувач во две последователни години не ги постигне националните цели утврдени во прописите за посебните текови на отпад за повеќе од 5% пропорционално на неговиот удел на производи пуштени на пазарот на Република Северна Македонија, стручниот орган започнува постапка за донесување на решение за одземање на дозволата согласно членот 45 од овој закон.

(11) Против решението од ставовите (9) и (10) на овој член колективниот односно самостојниот постапувач има право да изјави жалба согласно со прописите за општа управна постапка.

(12) Доколку посебно не е уредено со прописот за посебниот тек на отпад, формата и содржината на кварталниот извештај од ставот (3) на овој член, како и формата и содржината на годишниот извештај за исполнување на годишните цели од ставот (4) на овој член ги пропишува министерот.

Член 39

Финансирање на работата на колективниот постапувач и самостојниот постапувач

(1) Колективниот постапувач својата работа ја финансира со надоместокот од членот 38 од овој закон кој го плаќаат договорните производители. Колективниот постапувач е должен, заедно со условите за склучување на договори со производителите, да ја објави висината на надоместокот на својата веб-страница, на лесно видливо место, како и секоја година најдоцна до 15 ноември во тековната година да ја објави висината на надоместокот за наредната фискална година.

(2) Колективниот постапувач е должен при промена на висината на надоместокот, како и условите за склучување на договор, редовно да ги ажурира на својата веб-страница, најдоцна во рок од десет дена од денот на настанување на промената.

(3) Надоместокот од членот 38 од овој закон, што договорниот производител го плаќа на колективниот постапувач за еден вид на посебен тек на отпад, е еднаков за секој производител кој е член на истиот колективен постапувач.

(4) По исклучок од ставот (3) на овој член, колективниот постапувач може да даде попуст на договорни производители кои имаат удел поголем од 20% во количината на тек на отпад со која постапува колективниот постапувач, како и на основачите на колективниот постапувач, при што надоместокот со пресметан попуст не смее да го надмине износот од 30% од висината на надоместокот утврден во прописот за посебниот тек на отпад согласно со членот 38 став (2) од овој закон.

(5) Висината на надоместокот што производителите му го плаќаат на колективниот постапувач треба да обезбеди целосна покриеност на трошоците за исполнување на обврските за управување со текот на отпад, и тоа најмалку за:

- трошоци за собирање, преработка и рециклирање на отпад според тек и вид, вклучувајќи го и трошокот за отстранување на отпадот, доколку е потребно,
- трошоци за оперативно функционирање и работење на колективниот постапувач,

- трошоци за јавна комуникација и активности за подигнување на свеста,
- трошоци за финансиска и материјална ревизија,
- трошоци за создавање инфраструктура (контејнери, возила, собирни центри и слично) за собирање на отпад, со цел да се овозможи одделување на секој посебен тек и вид на отпад за кој колективниот постапувач поседува дозвола и

- трошоци за едукација на вработените во колективниот постапувач кој не може да биде поголем од две просечни плати од соодветната стопанска гранка по вработен.

(6) Производителот кој својата обврска за проширена одговорност ја остварува како самостоен постапувач е должен, со сопствени финансиски средства, да обезбеди целосна покриеност на трошоците за исполнување на обврските за управување со текот на отпад и тоа најмалку за:

- трошоците за собирање, преработка и рециклирање на отпад според вид, вклучувајќи го и трошокот за отстранување на отпадот, доколку е потребно,

- трошоците за оперативно функционирање и работењето на самостојниот постапувач,

- трошоците за јавна комуникација и активности за подигнување на свеста,

- трошоци за финансиска и материјална ревизија

- трошоците за инвестирање во инфраструктура за собирање на текот на отпад и

- трошоци за едукација на вработените во самостојниот постапувач.

(7) Од средствата собрани од надоместокот од членот 38 од овој закон колективниот постапувач е должен најмалку 65% да ги потроши за инвестирање во инфраструктура, како и за собирање, транспорт, преработка, рециклирање и отстранување на отпадни производи и/или посебен тек на отпад со кој управува.

(8) Самостојниот постапувач е должен најмалку 65% од висината на надоместокот што би го платил за претходната година согласно со прописите за посебните текови на отпад да ги потроши за инвестирање во инфраструктура, како и за собирање, транспорт, преработка, рециклирање и отстранување на отпадни производи и/или посебен тек на отпад со кој управува.

(9) Во соработка со колективните односно самостојните постапувачи, министерот донесува упатство за тоа што ќе се смета како инфраструктура за собирање на отпадни производи и/или посебен тек на отпад за која може да се користат средствата на колективниот односно самостојниот постапувач и истото го објавува на веб-страницата на органот за животна средина.

Член 40

Максимален удел на пазарот на Колективниот постапувач

(1) Колективниот постапувач ги презема обврските за управување со посебен тек на отпад на производителите кои заедно пуштаат на пазарот не повеќе од 49% од вкупната количина производи пуштени на пазарот во Република Северна Македонија, сметано во однос на вкупната количина на производи пуштени на пазарот од претходната година.

(2) Уделот на пазарот на колективниот постапувач во Република Северна Македонија од ставот (1) на овој член се пресметува врз основа на вкупното количество производи во даден тек на отпад што сите регистрирани производители согласно со овој закон ги пуштиле на пазарот во Република Северна Македонија за претходната година утврдено согласно со членот 13 став (3) од овој закон.

(3) Уделот на пазарот на колективниот постапувач во Република Северна Македонија од ставот (1) на овој член се утврдува на годишна основа сметано од моментот кога е издадена дозволата за тек на отпад од членот 23 од овој закон.

(4) Стручниот орган најдоцна до 30 јуни во тековната година на својата веб-страница го објавува вкупното количество производи на даден тек на отпад што се пуштени на пазар за претходната година.

(5) Уделот на пазарот на колективниот постапувач од ставот (1) на овој член, на годишна основа го утврдува стручниот орган врз основа на податоците од доставениот годишен извештај согласно со членот 36 од овој закон и истиот се објавува на веб-страницата на стручниот орган.

Член 41

Обврска за подигање на јавната свест на Колективниот односно самостојниот постапувач

(1) Колективниот постапувач со цел информирање на јавноста и подигање на јавната свест за управување со посебните текови на отпад, должен е најмногу 10% од вкупно остварениот приход од претходната година да потроши на активности за информирање на јавноста и подигање на јавната свеста за да го поттикне интересот за управување со отпад, одделното собирање и рециклирање на посебните текови на отпад со цел да се постигнат повисоки стапки на исполнување на националните цели.

(2) Самостојниот постапувач за активностите од ставот (1) на овој член е должен да потроши најмногу 10% од вкупниот износ на надоместокот што би го платил во претходната година, кој е утврден во прописот за посебниот тек на отпад, сразмерно на количината на тек на отпад со кој управува.

(3) Активностите за информирање и подигнување на јавната свест не смеат да се употребуваат како реклами за колективниот постапувач со цел придобивање на дополнителни договорни производители, ниту како реклама за самостојниот постапувач.

(4) Колективниот односно самостојниот постапувач во остварување на обврската од ставот (1) на овој член може да соработува со други колективни односно самостојни постапувачи, производители, трговци и други правни лица, при тоа не смее да се надмине утврдениот лимит во ставот (1) односно ставот (2) на овој член за секој од колективните односно самостојните постапувачи поединечно.

(5) Колективниот односно самостојниот постапувач можат да го стават своето лого и/или знак само на активностите за информирање на јавноста и подигање на јавната свест кои тие ги спроведуваат и/или финансираат.

(6) Видот на активностите за информирање на јавноста и подигање на јавната свест за управување со посебните текови на отпад, кои можат да бидат спроведени од колективниот односно самостојниот постапувач од ставот (1) односно ставот (2) на овој член и кои можат да бидат прикажани како трошок во годишниот извештај од членот 36 од овој закон со упатство ги пропишува министерот, кое се објавува на веб-страницата на органот за животна средина.

Член 51

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина (во натамошниот текст: инспекторот за животна средина) врши увид и контрола:

- дали правно лице кое пласира производи на пазарот на Република Северна Македонија и да утврди дали истото е производител согласно со членот 5 точка 5 од овој закон,

- дали производителот е регистриран во Регистарот на производители (членови 14 и 15 од овој закон),

- дали производителот обврските за проширена одговорност ги остварува согласно со членот 18 ставови (1), (2) и (3) од овој закон,

- дали колективниот постапувач ги евидентира и чува потврдите од членот 18 од овој закон,

- дали производителот самостојно воспоставил систем за управување со посебен тек на отпад заради исполнување на обврските за проширена одговорност на производителот, или се здружил со други производители во систем на колективен постапувач или го платил надоместокот за управување со посебен тек на отпад (член 20 од овој закон),
- дали колективниот односно самостојниот постапувач е носител на друга дозвола што произлегува од прописите за управување со отпад (член 21 став (5) од овој закон),
- дали колективниот односно самостојниот постапувач исполнувањето на обврските за управување со посебните текови на отпад за кој е одговорен ги врши со други правни лица кои поседуваат важечки дозволи за постапување со отпад и со кој има склучено договор согласно со членот 21 став (7) од овој закон,
- дали колективниот односно самостојниот постапувач има изработено Програма за остварување на проширена одговорност на производителот (член 22 став (3) точка б) и член 30 од овој закон),
- дали колективниот односно самостојниот постапувач поседува дозвола за тек на отпад (член 23 од овој закон),
- дали колективниот односно самостојниот постапувач има доставено изјава и програма до стручниот орган согласно со членот 23 став (6) од овој закон,
- дали колективниот постапувач постапил спротивно на членот 24 ставови (7) и (8) од овој закон,
- дали самостојниот постапувач презел обврски за управување со отпад од друг производител или за друг тек на отпад од оној што е наведен во Дозволата за тек на отпад (член 26 став (2) од овој закон),
- дали правното лице што врши складирање на отпад постапува согласно со членот 29 од овој закон,
- дали правните лица што вршат собирање, транспортирање и складирање на отпад доставуваат копија од транспортните и идентификационите формулари за пренос на отпад (член 29 став (7) од овој закон),
- дали колективниот односно самостојниот постапувач изборот на физичкото или правното лице со кое склучило договор за собирање, транспортирање, складирање, рециклирање на отпад физичкото го извршил на транспарентен начин, почитувајќи ги правилата на конкурентност и заштита на пазарот (член 29 став (13) од овој закон),
- дали на веб-страницата на колективниот, односно самостојниот постапувач се објавени начинот и постапката на избор на физичко или правно лице за склучување на договор за собирање, транспортирање, складирање, рециклирање на отпад (член 29 став (13) од овој закон),
- дали производителот или колективниот постапувач ги доставил до стручниот орган кварталните извештаи од членот 31 став (3) од овој закон,
- дали колективниот односно самостојниот постапувач го доставил годишниот извештај за својата работа (член 31 став (4) од овој закон),
- дали самостојниот постапувач ги доставил кварталните извештаи согласно со членот 34 од овој закон,
- дали колективните постапувачи ги исполниле своите обврски утврдени во доброволниот договор од членот 35 од овој закон,
- дали колективниот, односно самостојниот постапувач доставил годишниот извештај од членот 36 од овој закон,
- дали колективниот, односно самостојниот постапувач ги чува годишните извештаи со податоците најмалку за последните седум години (член 36 став (8) од овој закон),
- врши увид и контрола и да утврди дали договорниот производител му исплатил на Колективниот постапувач надоместок за извршена услуга за проширена одговорност (член 38 ставови (1), (3) и (4) од овој закон),

- дали надоместокот на колективниот постапувач е во согласност со членот 38 став (2) од овој закон,
  - дали колективниот постапувач доставил до стручниот орган известување согласно со членот 38 став (7) од овој закон,
  - дали колективниот постапувач го раскинал договорот со договорниот производител доколку не го плати надоместокот (член 38 став (8) од овој закон),
  - дали колективниот постапувач постапил согласно со членот 38 став (9) од овој закон,
  - дали производителот постапил спротивно на членот 38 став (10) од овој закон,
  - дали договорниот производител го платил надоместокот согласно со членот 38 став (11) од овој закон,
  - дали колективниот постапувач ги издава фактурите согласно со членот 38 став (12) од овој закон,
  - дали колективниот постапувач овозможил полесна наплата на надоместокот од страна на договорниот постапувач или создал предност на пазарот овозможувајќи ненавремено наплаќање на надоместокот, без притоа да презел мерки за истото (член 38 став (13) од овој закон),
  - дали колективниот постапувач на својата веб-страница ги објавува потребните информации согласно со членот 39 став (1) од овој закон,
  - дали колективниот постапувач надоместокот го определува согласно со членот 39 ставови (3), (4) и (5) од овој закон,
  - дали колективниот, односно самостојниот постапувач имаат потрошено најмалку 65% на инвестирање во инфраструктура, како и за собирање, транспорт, преработка, рециклирање и отстранување на отпадни производи и/или посебен тек на отпад (член 39 ставови (7) и (8) од овој закон),
  - дали колективниот постапувач постапува согласно со членот 40 од овој закон,
  - дали колективниот, односно самостојниот постапувач ги спроведуваат обврските за подигнување на јавната свест согласно со членот 41 од овој закон,
  - дали колективниот, односно самостојниот постапувач го воспоставува и одржува електронскиот систем на база на податоци за постапување со посебните текови на отпад и за своето работење согласно со членот 43 од овој закон, како и ги чува податоците за истиот,
  - дали колективниот постапувач склучил нови договори во врска со својата активности по донесувањето на решението за одземање на дозволата за тек на отпад (член 45 став (4) од овој закон),
- (2) Во случаите кога инспекторот за животна средина со извршениот увид и контрола ќе утврди дека се исполнети еден од условите утврдени во овој закон за одземање на дозволата за тек на отпад е должен во рок од 15 дена од денот кога е извршен увидот да поднесе до стручниот орган иницијатива за одземање на дозволата, при што го доставува записникот од извршениот увид.
- (3) На барање на инспекторот за животна средина, овластено лице на органот надлежен за внатрешните работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.
- (4) На барање на инспектор за животна средина, службено лице од стручниот орган може да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.
- (5) На барање на службено лице од стручниот орган инспекторот за животна средина е должен да изврши инспекциски надзор.

Член 52

Донесување на решенија на инспекторот за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина со решение може да ја ограничи или забрани работата на субјектот на надзорот или да го задолжи субјектот на надзорот и тоа:

- да го задолжи правното лице во рок од 15 дена да се регистрира во Регистарот на производители од членот 14 од овој закон;

- да го задолжи правното лице во рок од 30 дена да ги достави на увид сите податоци од материјалната евиденција, како и да направи пресметка преку овластен сметководител на вкупната количина на производи што се пуштени на пазарот, како и преглед на платениот и/или неплатениот надоместок за управување со тек на отпад кој требал да го плати согласно со прописите за посебните текови на отпад, односно да го плати на колективниот постапувач,

- да го задолжи самостојниот производител во рок од 15 дена да ја достави потврдата од членот 18 став (4) од овој закон до стручниот орган,

- да го задолжи производителот да ја достави потврдата од членот 18 став (4) од овој закон до колективниот постапувач,

- да ја ограничи или забрани во траење од најмногу 90 дена работата на производителот кој не воспоставил самостоен систем за управување со посебен тек на отпад, или не се вклучил во колективен постапувач (член 20) во кој рок ќе го задолжи производителот да воспостави самостоен систем за управување со посебен тек на отпад преку обезбедување на дозвола за самостоен постапувач, или да се вклучи во колективен постапувач,

- да ја ограничи или забрани најмногу во траење од 90 дена работата на самостоен односно колективен постапувач доколку утврди дека е носител на друга дозвола што произлегува од прописите за управување со отпад (член 21 од овој закон),

- да го задолжи колективниот односно самостојниот постапувач во рок не подолг од 90 дена да изработи Програма за остварување на проширена одговорност на производителот (член 30 од овој закон),

- да ја ограничи или забрани работата најмалку за 30 дена, а најмногу за 120 дена, на правно лице кое се преставува и/или врши работи како колективен односно самостоен постапувач без да поседува валидна дозвола за тек на отпад (член 23 од овој закон),

- да ја ограничи или забрани работата најмногу за 30 дена на колективен односно самостоен постапувач кој нема постапено согласно со членот 23 став (7) од овој закон,

- да го задолжи самостојниот постапувач во рок од најмногу 30 дена да ги раскине сите договорни обврски со кои постапил спротивно на членот 26 од овој закон,

- да ја ограничи или забрани работата на самостојниот постапувач во рок од најмногу 60 дена доколку увиди дека самостојниот постапувач презел обврски за управување со отпад од друг производител или за друг тек на отпад од оној што е наведен во неговата дозвола за тек на отпад (член 26 став (2) од овој закон),

- да ја ограничи или забрани работата на правното лице што врши складирање на отпад во рок од најмалку 30 дена а најмногу 90 дена доколку утврди дека правното лице не постапува согласно член 29 од овој закон, во кој рок правното лице кое врши складирање на отпад треба да ги острани утврдените недостатоци и да го достави бараните извештаи и формулари за транспорт за отпад,

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот односно самостојниот постапувач во рок од најмногу 60 дена доколку утврди дека не се доставени кварталните извештаи до стручниот орган согласно со членот 31 односно членот 33 од овој закон,

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот односно самостојниот постапувач во рок од најмногу 90 дена доколку утврди дека не е доставен Годишниот извештај за својата работа (член 32 став (4) од овој закон),

- да го задолжи колективниот постапувач во рок од најмногу 90 дена да исполни една или повеќе обврски утврдени во доброволните договори (член 35 од овој закон),

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот односно самостојниот постапувач во рок од најмалку 30, а најмногу 90 дена доколку утврди дека годишниот извештај не е доставен (член 36 од овој закон),

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот односно самостојниот постапувач во рок од најмалку 30, а најмногу 90 дена доколку утврди дека годишните извешати со податоците не се чуваат за последните седум години (член 36 став (8) од овој закон),

- да ја ограничи или забрани работата на договорниот производител во рок од најмногу 15 дена во кој рок производителот ќе го задолжи да го исплати надоместокот за извршена услуга за проширена одговорност на колективниот постапувач (член 38 од овој закон),

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот постапувач во рок од најмалку 15 а најмногу 30 дена во кој рок ќе го задолжи да го усогласи надоместокот согласно со членот 38 став (2) од овој закон,

- ќе го задолжи колективниот постапувач во рок од седум дена да достави известување до стручниот орган за износот и називот на договорниот производител кој не го платил надоместокот за најмалку три месеци (член 38 став (7) од овој закон),

- да го задолжи колективниот постапувач во рок од седум дена да го раскине договорот со договорниот производител кој не го платил надоместокот за најмалку шест месеци (член 38 став (8) од овој закон),

- да го задолжи колективниот постапувач во рок од седум дена да го достави известувањето до стручниот орган, како и да го објави на својата веб-страница називот и седиштето на договорниот производител на кој му го раскинал договорот (член 38 став (9) од овој закон),

- да го задолжи во рок од 15 дена договорниот производител да го плати надоместокот согласно со членот 38 став (11) од овој закон,

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот постапувач во рок од најмалку 15 а најмногу 30 дена во кој рок колективниот постапувач ќе го задолжи да ги издаде фактурите согласно со членот 38 став (12) од овој закон,

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот постапувач во рок од најмалку 15, а најмногу 30 дена во кој рок колективниот постапувач ќе го задолжи на својата веб-страница да ги објавува потребните информации согласно со членот 39 став (1) од овој закон,

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот постапувач во рок од најмалку 30 а најмногу 90 дена во кој рок колективниот постапувач ќе го задолжи да го усогласи надоместокот согласно со членот 39 ставовите (3), (4) и (5) од овој закон,

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот или самостојниот постапувач во рок од најмалку 30, а најмногу 90 дена, доколку утврди дека колективниот, односно самостојниот постапувач немаат потрошено за инфраструктура како што е определено во членот 39 став (7) од овој закон во кој рок колективниот постапувач ќе ги задолжи да ги остронат неправилностите,

- да го задолжи колективниот постапувач да постапи согласно со членот 40 став (1) од овој закон,

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот односно самостојниот постапувач во рок од најмалку 30, а најмногу 90 дена доколку утврди дека не ги спроведуваат обврските за подигнување на јавната свест согласно со членот 41 од овој закон,

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот односно самостојниот постапувач во рок од најмалку 30, а најмногу 90 дена во кој рок ќе го задолжи да го воспостави, односно ажурираат електронскиот систем на база на податоци (член 43 од овој закон),

- да ја ограничи или забрани работата на колективниот односно самостојниот постапувач во рок од најмалку 15, а најмногу 30 дена во кој рок ќе го задолжи да ги раскине договорите што ги склучил по донесувањет на решението за одземање на Дозволата за тек на отпад (член 45 од овој закон) и

- да го задолжи производителот односно колективниот или самостојниот постапувач да преземе одредени активности односно да ја ограничи или забрани нивната работа доколку постапат спротивно на одредбите од овој закон.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор за животна средина утврди дека субјектите на надзор не се придржуваат кон барањата од овој закон, со записник ќе ги констатира утврдените неправилности и во решение ќе ги определи соодветните мерки и активности кои треба да ги превземат за надминување на настанатата ситуација, како и со решение ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена за да ги отстранат причините за настанатата состојба.

(3) Доколку субјектите од ставовите (1) и (2) на овој член не постапат согласно со решението на инспекторот за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, инспекторот за животна средина ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање, односно надлежниот суд.

(4) Против решението од ставот (1) и (2) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба согласно прописите за инспекциски надзор.

(5) Жалбата против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(6) Во вршењето на работите од ставот (1) на овој член инспекторот за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина, со прописите за управување со отпад, како и со прописите за посебните текови на отпад.

Член 60

Прекршок од втора категорија

(1) Глоба во износ од 13.000 до 14.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, од 25.000 до 28.000 евра во денарска противвредност за мали трговци, од 76.000 до 84.000 евра во денарска противвредност за средни трговци и од 126.000 до 140.000 евра во денарска противвредност за големи трговци, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, доколку:

1) утврди дека колективен односно самостоен постапувач е носител на друга дозвола што произлегува од прописите за управување со отпад (член 21 од овој закон);

2) утврди дека колективниот, односно самостојниот постапувач на својата веб-страница не ги објавил начинот и постапката за избор на физичко или правно лице за склучување на договор за собирање, транспортирање, складирање, рециклирање на отпад (член 29 став (13) од овој закон);

3) колективниот односно самостојниот постапувач нема изработено Програма за остварување на проширена одговорност на производителот (член 30 од овој закон);

4) колективниот односно самостојниот постапувач ги нема доставено податоците што се потребни за продолжување на Дозволата за тек на отпад (член 23 став 7 од овој закон);

5) колективниот постапувач не го доставил Годишниот извештај за својата

работа (член 31 став (4) од овој закон);

6) колективниот односно самостојниот постапувач не постапил согласно со членот 29 од овој закон;

7) надоместокот на колективниот постапувач е помал од 30% од висината на надоместокот за тој тек и посебен вид на отпад утврден во соодветниот пропис за посебниот тек на отпад (член 38 став (2) од овој закон);

8) колективниот постапувач не доставил известување до стручниот орган за износот и називот на договорен производител кој не го платил надоместокот на колективниот постапувач најмалку за три месеци (член 38 став (7) од овој закон);

9) не го платил надоместокот за управување со посебните текови на отпад кој е сразмерен на количината на производите што ги пуштил на пазар, а за кој не платил надоместок на колективниот постапувач, во случај кога колективниот постапувач му го раскинал договорот (член 38 став (11) од овој закон);

10) колективниот постапувач овозможил плаќање на надоместок кој не еднаков за секој договорен производител и/или даден е попуст поголем од 30% и/или попустот од најмногу 30% е даден на договорен производител кој нема удел поголем од 20% во количината на тек на отпад со која постапува колективниот постапувач или попустот е даден на договорен производител кој не основач на колективниот постапувач (член 39 ставови (3) и (4) од овој закон);

11) колективниот постапувач постапил спротивно на членот 40 став (1) од овој закон;

12) колективниот постапувач не презел мерки за определување на надоместок кој обезбедува целосна покриеност на трошоците за исполнување на обврските за управување со тек на отпад (член 39 став (5) од овој закон);

13) колективниот постапувач 65% од надоместокот не го потрошил на создавање на инфраструктура за собирање на отпадни производи и/или посебен тек на отпад со кои управува (член 39 став (7) од овој закон);

14) самостојниот постапувач 65% од висината на надоместокот што би го платил за претходната година согласно со прописите за посебните текови на отпад не ги потрошил на создавање на инфраструктура за собирање на отпадни производи и/или посебен тек на отпад со кои управува (член 39 став (8) од овој закон);

15) колективниот постапувач ги презема обврските за управување со посебен тек на отпад на производителите кои заедно пуштаат на пазарот повеќе од 49% од вкупната количина на производи пуштени на пазарот во Република Северна Македонија сметано во однос на вкупната количина на производи пуштени на пазарот за претходната година (член 40 став (1) од овој закон);

16) колективниот односно самостојниот постапувач не воспоставил и не одржува соодветен електронски систем на база на податоци, односно податоците од електронскиот систем не ги чува најмалку за последните седум години (член 43 ставови (1) и (5) од овој закон);

17) колективниот односно самостојниот постапувач склучил нов договор во врска со својата активност за управување со посебниот тек на отпад по донесувањето на решението за одземање на Дозволата за тек на отпад односно по правосилноста на истото (член 45 став (4) од овој закон);

18) колективниот постапувач не ги известил договорните производители дека

му е одземена Дозволата за тек на отпад и дека престанува со работа (член 45 став (5) од овој закон);

(2) Глоба во износ до 700 евра во денарска противвредност кај микро трговци, 1.500 евра во денарска противвредност кај мали трговци, 4.000 евра во денарска противвредност кај средни трговци и 7.000 евра во денарска противвредност кај големи трговци ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејност.

(4) На одговорното лице од ставот (2) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста.

(5) Надлежен орган за изрекување на прекршочни санкции од овој член е надлежниот суд.

Член 61

Прекршоци од трета категорија

(1) Глоба во износ 18.000 до 20.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, од 36.000 до 40.000 евра во денарска противвредност за мали трговци, од 110.000 до 120.000 евра во денарска противвредност за средни трговци и од 180.000 до 200.000 евра во денарска противвредност за големи трговци, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, доколку:

1) се претставува и/или врши работи како колективен односно самостоен постапувач без да поседува валидна Дозвола за тек на отпад (член 23 од овој закон);

2) колективниот постапувач гарантирал и/или презел обврски за намирување на долг или исполнување на обврски на производител или трето лице (член 24 став (6) од овој закон);

3) колективниот постапувач се стекнал со сопственост над отпад со кој постапува (член 24 став (7) од овој закон);

4) договорниот производител, иако знаел или требал да знае, не презел должна грижа за да се информира за работата на колективниот постапувач, ниту презел мерки за известување до колективниот постапувач, стручниот органи или надлежните органи за работата на колективниот постапувач за кој е утврдено со одлука на надлежен орган дека не ги исполнува своите обврски (член 25 ставови (3) и (4) од овој закон);

5) самостојниот постапувач презел обврски за управување со отпад од друг производител (член 26 став (2) од овој закон);

6) самостојниот постапувач добивката остварена со постапувањето со посебниот тек на отпад ја распределил како сопствен приход односно како приход на производителот основач (член 26 став (4) од овој закон);

7) производителот, иако знаел или требал да знае, не презел должна грижа за да се информира за работата на самостојниот постапувач, ниту презел мерки за известување до самостојниот постапувач, стручниот органи или надлежните органи за работата на самостојниот постапувач за кој е утврдено со одлука на надлежен орган дека не ги исполнува своите обврски (член 27 ставови (3) и (4) од овој закон);

8) колективниот, односно самостојниот постапувач склучил договор со физичко или правно лице за собирање, транспортирање, складирање, рециклирање на отпад спротивно на начинот и постапката што ги објавил на својата веб-страница, односно склучил договор на нетранспарентен начин односно ја нарушил конкретностa на пазарот (член 29 став (13) од овој закон);

9) колективниот постапувач создал поповолна состојба на пазарот со овозможување полесна наплата на надоместокот од страна на договорниот постапувач и/или создал предност на пазарот овозможувајќи ненавремено наплаќање на надоместокот без притоа да презел мерки за обезбедување на плаќањето (член 38 став (13) од овој закон);

10) колективниот постапувач не воспоставил инфраструктура за собирање на отпадни производи и/или посебен тек на отпад во висина од најмалку 65% од средствата собрани од надоместокот од членот 37 од овој закон (член 39 став (7) од овој закон);

11) самостојниот постапувач не воспоставил инфраструктура за собирање на отпадни производи и/или посебен тек на отпад во висина од најмалку 65% од надоместокот што би го платил за тековната година согласно со прописите за посебните текови на отпад;

12) колективниот постапувач спровел активности за информирање на јавноста и подигање на јавната свест за управување со посебните текови на отпад помалку од 10% односно повеќе од 10% од вкупно остварениот приход од претходната година (член 41 став (1) од овој закон);

13) самостојниот постапувач спровел активности за информирање на јавноста и подигање на јавната свест за управување со посебните текови на отпад повеќе од 10% од вкупниот износ на надоместокот што би го платил во претходната година (член 41 став (2) од овој закон);

14) колективниот постапувач спровел реклама со цел придобивање на дополнителни договорни производители и истите ги претставил како дел од активности за информирање и подигнување на јавната свест (член 41 став (3) од овој закон);

15) колективниот, односно самостојниот постапувач спровел активност за информирање на јавноста и подигање на јавната свест што не е во согласност со прописот од член 41 став (6) од овој закон).

(2) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност кај микро трговци, 2.000 евра во денарска противвредност кај мали трговци, 6.000 евра во денарска противвредност кај средни трговци и 10.000 евра во денарска противвредност кај големи трговци ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од ставот (1) на овој член, прекршочниот орган може да му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејност.

(4) На одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста.

(5) Надлежен орган за изрекување на прекршочни санкции од овој член е надлежниот суд.

Член 62

Прекршочни санкции за службени лица

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на градоначалникот доколку:

- не склучи договор со колективен односно самостоен постапувач во случај кога условите што ги нудат колективниот односно самостојниот постапувач се вообичаени и сразмерни на условите што се нудат на други општини, општини во градот Скопје и/или градот Скопје (член 42 став (3) од овој закон),

- поставува различни услови за склучување на договор со што дава предност односно ја отежнува положбата на еден колективен и/или самостоен постапувач наспрема друг колективен и/или самостоен постапувач (член 42 став (2) од овој закон),

- не го направи достапен на јавноста односно не го објави договорот што го склучил со колективниот и самостојниот постапувач на веб-страницата на општината, општината во градот Скопје односно градот Скопје (член 42 став (8) од овој закон),

- не достави извештај согласно со членот 42 став (11) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице доколку:

1) во рок од 30 дена од денот на комплетирањето на барањето не ја изготви Дозволата за управување со тек на отпад (член 23 став (1) од овој закон);

2) во Дозволата за тек на отпад не се содржани потребни податоци (член 23 ставови (2) и (3) од овој закон);

3) доколку прими Годишен извештај за работа на колективен односно самостоен постапувач без да има во прилог финансиска гаранција во определениот износ согласно со членот 28 од овој закон и не преземе мерки за нејзино обезбедување;

4) не преземе мерки односно не донесе решение за активирање и реализирање на финансиската гаранција доколку Колективниот односно самостојниот постапувач за најмалку 5% или повеќе не ги исполни националните цели утврдени во прописите за посебните текови на отпад (член 28 став (8) од овој закон);

5) не преземе мерки односно не донесе решение за пресметан надоместок што треба да го плати колективниот односно самостојниот постапувач во случаите од член 30 ставови (6) и (7) од овој закон (член 31 став (9) од овој закон);

6) не започне постапка за донесување на решение за одземање на Дозволата за тек на отпад (член 31 став (10) од овој закон);

7) спроведе дејствија односно донесе решение за одобрување на Годишниот извештај од член 36 од овој закон кога не се исполнети условите за тоа;

8) во предвидениот рок од 60 дена не донесе решение со кое го одобрува или го одбива Годишниот извештај од член 36 од овој закон (член 36 став (4) од овој закон);

9) не спроведе дејствија за утврдување и објавување на вкупното количество производи во даден тек на отпад што се пуштени на пазарот (член 40 став (4) од овој закон);

10) не спроведува дејствија за водење на Регистарот на Колективни и самостојни постапувачи (член 42 ставови (1) и (4) од овој закон);

11) не започне постапка за одземање на Дозволата за тек на отпад кога се исполнети условите од членот 45 став (1) од овој закон;

12) не спроведува дејствија за воспоставување и водење на базата на податоци и информативниот систем од членот 46 од овој закон;

13) не спроведува дејствија за изработка на Годишната програма за финансирање на управувањето со посебни текови на отпад (член 47 став (2) од овој закон);

14) не спроведува дејствија за подготвување и објавување на Јавниот конкурс од член 49 од овој закон.

(3) Надлежен орган за изрекување на прекршочни санкции од ставовите (1) и (2) на овој член е надлежниот суд.